

Att våga ta ställning – och vara en medelmåtta med stolthet

Vi har mycket att glädja oss åt, vi som bor i Sverige. Ett vackert land med fin natur, bra möjligheter för människor att bo, verka och återhämta sig. Ser man sig runt i världen är det lätt att se att alla inte har det lika förspänt: diktaturer som i Nordkorea och Zimbabwe, där ledaren blir ett upphöjt objekt som varken får motsägas eller ifrågasättas och där människors fri- och rättigheter förtrampas och förringas; putativa demokratier som Ryssland där den nuvarande ledaren sätter skräck i både meningsmotståndare och grannländer och som avancerat från KGB-officer till en av världens mäktigaste och rikaste män; verkliga demokratier där människogrupper ändå slits itu på grund av inre meningsmotsättningar, som i det stora landet i väster, där de kvarvarande presidentkandidaterna av somliga upplevs som ett val mellan Skylla och Karybdis.

Men det vi har i Sverige är färskvara. Vi måste ständigt slå vakt om de värden som vi betraktar som omistliga. Sverige var ju ett av de länder som gick i bräschen för jämställdhet mellan könen, för lika rättigheter, oavsett familjens börd, status eller samlade ekonomiska tillgångar, vi tog tidigt ställning för könsneutrala äktenskap och förbud mot diskriminering av homo- bi-, trans-, queer-, och asexuella. Detta ska vi vara stolta över, men vi kan inte slå oss till ro med det. Vi måste också ständigt värna solidaritet, omtänksamhet och bildning, så att kommande generationer har något att ta emot när vi lämnar över Sverige i deras händer. För det första måste demokratins kärnvärden bevaras, så att upplysta och kunniga medborgare röstar efter bästa förmåga. En demokrati förutsätter ju nämligen ett slags grundtanke där de som röstar är insatta och kunniga, och att det istället för den direktdemokrati som fungerade i de små sammanhangen går att överföra samma anda på vår representativa variant av demokrati. Därför är inte bara utbildning viktig, den är nödvändig, för annars blir demokratin en ”dumokrati”, där medborgarna blir marionetter som beslutsfattare kan göra som de vill med. För det andra måste vi hela tiden vara vakna mot angrepp på vår stat, må de komma från extremister på höger- eller vänsterflanken, från religiösa fanatiker, såväl sekterister som satanister. Dessa är visserligen numerärt få, men de senares devis ”burn churches and kill christians” vittnar om att de bör ses som lika antidemokratiska som exempelvis terrorgruppen Islamska Staten.

Det latinska ordspråket *aurea mediocritas* brukar ofta översättas som den gyllene medelvägen, och på många sätt är det väl en god väg att vandra. Samtidigt skulle ordstävets kunna översättas med ”medelmåttans väg” och ibland är det ödmjukt att kunna inse att de flesta av oss på många sätt är medelmåttor: våra prestationer står inte ut på något särskilt sätt, utan vi befinner oss i mittfåran. Men ändå är vårt liv betydelsefullt, därför att vi får möjlighet att göra det bästa vi kan av de förutsättningar vi fått, och det är viktigt nog, inte minst om vi vill se tillbaka och kunna vara stolta över vårt liv.

*Lars-Eric Norrsäter, kyrkoherde i Söderbärke församling
mejl: lars-eric.norrsater@svenskakyrkan.se*